

**UCHWAŁA NR XXXIV/263/2022
RADY MIEJSKIEJ W BIEŻUNIU**

z dnia 12 kwietnia 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Biezuń na rok 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2022 r. poz. 559), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2021 r. poz. 1119 z późn.zm.) oraz art. 10 ust. 2, 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020 r. poz. 2050. z późn. zm.), Rada Miejska w Bieżuniu uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Biezuń na rok 2022 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Biezuń.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

mgr Andrzej Sztybor

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIV/263/2022
Rady Miejskiej w Bieżuniu
z dnia 12 kwietnia 2022 roku

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Biezuń na rok 2022

I. WSTĘP

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy. Podstawą do praktycznej realizacji tych zadań jest opracowanie i uchwalenie gminnego programu. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Biezuń na rok 2022, zwany dalej „Programem” jest kontynuacją i rozwinięciem działań podejmowanych przez gminę Biezuń w latach ubiegłych. Został opracowany w oparciu o art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. 2050 z późn. zm.). W jego tworzeniu zostały uwzględnione założenia Narodowego Programu Zdrowia na lata 2020-2025 oraz rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przekształconej w 2022 roku w Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktycznych. Zgodnie z zaleceniami wynikającymi z ustawy o wychowaniu w trzeźwości, gminne programy powinny być poszerzone o zagadnienia związane z uzależnieniami behawioralnymi, tj. związanych z utrwalonym, wielokrotnym powtarzaniem określonej czynności.

Do pozostałych, wiążących aktów prawnych Programu należą:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 711 z późn. zm.).

II. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ

Istotnym elementem opracowania programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii jest rozeznanie potrzeb w zakresie powyższej problematyki, za sprawą przeprowadzenia diagnozy problemów społecznych. W 2019 roku na zlecenie Miasta i Gminy Biezuń firma KROKUS Pracownia szkoleniowa przeprowadziła badania diagnostyczne problemów społecznych na terenie Gminy. W badaniu wzięło udział 180 dorosłych mieszkańców, 16 sprzedawców napojów alkoholowych oraz 149 uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych.

Problem alkoholowy

Uzależnienie od alkoholu wciąż stanowi w Polsce poważny problem. Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w naszym kraju żyje około 800 tysięcy osób uzależnionych od alkoholu, co stanowi około 2% całej populacji. Do osób pijących szkodliwie zaliczyć można natomiast 2-2,5 miliona osób, tj. 5-7% populacji¹. Co niepokojące, na przestrzeni ostatnich lat obserwowany był wzrost średniego spożycia alkoholu przeliczanego w litrach na jednego mieszkańca, jednakże wartość ta spadła w 2020 roku.

Podczas badań ankietowych przeprowadzonych na terenie gminy Biezuń w 2019 roku, w pierwszej kolejności poruszono kwestię spożywania alkoholu z punktu widzenia mieszkańców, a także podjęto próbę oszacowania skali tego zjawiska. Problematyka uzależnienia od alkoholu stanowi w ocenie respondentów jeden z najpoważniejszych problemów w Gminie. Ankietowanych poproszono o wskazanie, jak często piją alkohol. Co trzeci z nich zadeklarował spożywanie alkoholu w ciągu ostatniego miesiąca przed badaniem (32%), natomiast co czwarty – w ciągu ostatniego tygodnia (25%). Aż 82% respondentów przyznało, że zna w swoim otoczeniu osobę uzależnioną od alkoholu. Połowa badanych stwierdziła, że na terenie Gminy napoje alkohole są spożywane w miejscach publicznych – zdaniem

¹ <http://www.parpa.pl/index.php/33-analizy-badania-raporty/132-statystyki>

23% bardzo często, z kolei według 40% często. Niepokojący jest fakt, że aż 77% ankietowanych twierdzi, iż na terenie Gminy zdarzają się sytuacje jazdy samochodem pod wpływem alkoholu, a także, że co piąty badany mieszkaniec nie zgadza się ze stwierdzeniem, że przychodzenie do pracy pod wpływem alkoholu powinno być surowo karane (21%). 13% dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu uważa, że alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż ten zawarty w wódce, co świadczy o konieczności podejmowania szerokich działań edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie szkodliwości napojów alkoholowych.

Realizowane na przestrzeni lat badania wśród dzieci i młodzieży wskazują na to, że alkohol jest jedną z najbardziej rozpowszechnionych substancji psychoaktywnych używanych przez młodych ludzi – sięgano po niego częściej niż po papierosy czy narkotyki². Alkohol – zwłaszcza piwo – w wielu przypadkach stał się nieodłączną częścią zabaw, dyskotek, spotkań towarzyskich lub imprez sportowych³. Pomimo tendencji spadkowej wskaźników picia alkoholu, polska młodzież nadal jest silnie zagrożona przez legalne substancje psychoaktywne. Z przeprowadzonego w 2019 roku badania ESPAD wynika, że po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnęło aż 80,0% uczniów z III klas gimnazjum (obecnie I klasa szkoły ponadpodstawowej), natomiast w czasie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie – 46,7%. Ponadto zdecydowana większość nastolatków z III klas gimnazjum (obecnie I klasa szkoły ponadpodstawowej) uważa, że zdobycie alkoholu jest bardzo łatwe lub dosyć łatwe⁴.

Mieszkańcy Gminy zostali zapytani również o kwestie sięgania po napoje alkoholowe przez osoby niepełnoletnie. Ponad połowa z nich jest zdania, że młodzież z terenu Gminy spożywa alkohol często lub bardzo często (55%), a aż 58% respondentów deklaruje, że słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu osobie niepełnoletniej w Gminie. W przypadku sprzedawców alkoholu biorących udział w badaniu, połowa z nich potwierdziła, że zdarzyła im się sytuacja kiedy klient poniżej 18 roku życia chciał zakupić alkohol, jednakże tylko 1 badany przyznał, że sprzedał alkohol osobie niepełnoletniej.

Badania zrealizowane wśród dzieci i młodzieży szkolnej w Gminie wykazały, że po alkohol sięga średnio 8% uczniów, w tym przeważająca część sięga po niego rzadziej niż raz w tygodniu. Najpopularniejszym rodzajem alkoholu wśród dzieci

² Jak rozmawiać z dzieckiem o alkoholu?, Przewodnik dla rodziców, Trzymaj Pion.

³ Zachowania ryzykowne nastolatków, koncepcja: Jędrzejko Z. M, Sieroń B. R., Oficyna Wydawnicza ASPRA JR, Warszawa-Milanówek 2017.

⁴ Sierosławski J., Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 roku, Europejski program badań ankietowych w szkołach ESPAD, Warszawa 2020.

i młodzieży z Gminy jest piwo, a średnio 11% ankietowanych uważa, że „piwo to nie alkohol”. Z odpowiedzi części młodych respondentów wynika, że ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu, jednakże 78% badanych twierdzi, że ich opiekunowie są całkowicie przeciwni sięganiu po alkohol przez osoby nieletnie. Wyniki badań z 2019 roku wśród uczniów przedstawiają problem dostępności do alkoholu na terenie Gminy przez osoby poniżej 8 roku życia – w swoim miejscu zamieszkania znajomość miejsc, gdzie osoba niepełnoletnia może samodzielnie kupić alkohol deklaruje średnio 26% osób biorących udział w badaniu.

Problem narkotykowy

Problem narkomanii stanowi duże zagrożenie, degradująco wpływa zarówno na zdrowie fizyczne, psychiczne, jak i relacje społeczne. Pomimo tego, że zażywanie narkotyków i dopalaczy jest w Polsce o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych, zjawisko to wciąż stanowi poważny problem. Według *Raportu z badań o stanie narkomanii w Polsce za 2020 rok* odsetek osób w wieku 15-34 lata używających narkotyki w ciągu ostatniego roku wyniósł 10,4%, przy czym najczęściej stosowaną nielegalną substancją psychoaktywną okazała się marihuana i haszysz⁵. Zagrożeniem są również nowe substancje psychoaktywne, tzw. *dopalacze*. Ze względu na wysoką toksyczność oraz zmieniający się, nieznany skład, ich jednokrotne zażycie może doprowadzić do nieodwracalnych skutków zdrowotnych, a nawet śmierci. Jak wynika z raportu *Głównego Inspektora Sanitarnego*, w 2020 roku zarejestrowano 806 przypadków interwencji medycznych związanych z zatruciem lub podejrzeniem zatrucia nowymi substancjami psychoaktywnymi⁶.

Co trzeci dorosły mieszkaniec gminy Biezuń zadeklarował znajomość w swoim otoczeniu osoby zażywającej narkotyki (30%), natomiast niemal co piąty – osobę sięgającą po dopalacze (18%). Blisko połowa respondentów stwierdziła, że zdobycie narkotyków na terenie Gminy jest łatwe (46%), z kolei w przypadku dopalaczy jest to 28%. Pozytywny jest fakt, że 76% badanych uważa, że nawet jednorazowy kontakt z narkotykami może prowadzić do uzależnienia, z kolei 90% ankietowanych twierdzi, że każda osoba może być narażona na uzależnienie od tego rodzaju substancji.

W dzisiejszych czasach nielegalne substancje psychoaktywne są dla nastolatków stosunkowo łatwo dostępne. Jak wynika z badań ogólnopolskich ESPAD

⁵ Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2020.

⁶ Raport Głównego Inspektoratu Sanitarnego: Stan Sanitarny Kraju w 2020 roku, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Warszawa 2021.

z 2019 roku, zdobycie marihuany lub haszyszu byłoby bardzo łatwe lub dosyć łatwe dla 40% uczniów z III klasy gimnazjum (obecnie I klasa szkoły ponadpodstawowej). Na łatwość zdobycia amfetaminy wskazał prawie co piąty uczeń, a dopalaczy co trzeci. Bazując na uzyskanych wynikach badań można stwierdzić, że bezpośredni kontakt z marihuaną lub haszyszem miał 1 na 4 uczniów, amfetaminą – 4,2% badanej młodzieży, natomiast leki przeciwbólowe w celu odurzenia się przyjmowało 6,6% ankietowanych⁷. Chociaż skala używania narkotyków i dopalaczy jest nieporównywalnie mniejsza niż alkoholu i tytoniu, po substancje te sięga wielu młodych ludzi.

Zdaniem blisko 8% uczniów z terenu gminy Biezuń, ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami, natomiast aż 15% zna w swoim otoczeniu osobę, która zażywa narkotyki. Zdecydowana większość młodych ankietowanych nie posiada wiedzy na temat możliwości pozyskania nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie Gminy, z kolei średnio 10% uważa, że jest to łatwe. Blisko połowa respondentów deklaruje, że w szkole do której uczęszcza nie występuje problem z narkotykami (46%), jednakże blisko co piąty stwierdził, że ten problem jest obecny w jego szkole (18%), a średnio 7% wie od kogo zdobyć narkotyki.

Hazard

Wraz z rozwojem technologicznym, w świecie on-line pojawiać zaczęły się różnego rodzaju gry na pieniądze. Znacznie zwiększyło to dostępność do gier hazardowych dla młodych ludzi. Hazard on-line, w przeciwieństwie do stacjonarnych kasyn zakazanych dla nieletnich, jest dla młodych ludzi dostępny i w dużej mierze anonimowy. Niestety rozprzestrzenianie się stron internetowych oferujących różnego rodzaju gry hazardowe stwarza dla dzieci i młodzieży realne zagrożenie. Granie w gry na pieniądze może doprowadzić do uzależnienia i związanych z tym negatywnych konsekwencji. Najnowsze wyniki badań ogólnopolskich, wskazują na skalę podejmowania zachowań hazardowych. Analizując wyniki badania przeprowadzonego wśród respondentów powyżej 15 roku życia, zauważyć można, iż średnio co trzecia osoba w czasie ostatnich 12 miesięcy grała w gry na pieniądze (37%), a najpopularniejszymi formami gier są zakłady u „Totalizatora Sportowego” (27%), zdrapki (16%), konkursy SMS (6%) oraz automaty do gier (4%). Jak wskazują wyniki, problemem nałogowego grania zagrożonych jest około 1% Polaków po 15 roku

⁷ Sierosławski J., Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 roku, Europejski program badań ankietowych w szkołach ESPAD, Warszawa 2020.

życia, czyli ok. 27 tys. osób, a niemal 8% osób w tym wieku podejmuje się gier losowych codziennie lub kilka razy w tygodniu⁸.

Problem nałogowego hazardu wzrasta proporcjonalnie do wieku respondentów objętych badaniem, gdyż z raportu z badań ESPAD z 2019 roku⁹ wynika, że kiedykolwiek w życiu z hazardem spotkało się 18,2% uczniów w wieku 15-16 lat i 21,4% osób w wieku 17-18 lat. Problemowe granie i uprawianie hazardu dotyka z kolei 1,3% młodszych dzieci i 1,2% starszych uczniów, wśród których zauważalne są dysproporcje względem płci takie zachowania znacznie częściej przejawiają chłopcy niż dziewczynki.

Urządzenia elektroniczne i Internet

Korzystanie z urządzeń elektronicznych wśród dorosłych, jak i młodych ludzi jest problemem powszechnym i zauważalnym na terenie gmin w całej Polsce. Wykorzystywanie Internetu i urządzeń elektronicznych stało się elementem wychowawczym dzieci, z kolei wśród młodzieży obserwowana jest znaczna skala tego problemu, gdyż pozostają oni on-line przez wiele godzin każdego dnia. W związku z korzystaniem z nowych technologii zarówno przez dzieci, jak i osoby dorosłe, narażone są one na doświadczenie przemocy internetowej, ryzyko uzależnienia od komunikatorów, a także inne, negatywne konsekwencje. Korzystanie z urządzeń, w tym z Internetu, pozostanie jedną z najczęściej podejmowanych czynności przez młodych ludzi i może determinować problemy w obszarze zdrowia fizycznego oraz psychicznego.

Jak wskazują wyniki ogólnopolskich badań, średnio 75% Polaków powyżej 15 roku życia jest użytkownikami Internetu, natomiast jego problemowe użytkowanie dotyka 0,04% tej populacji, a 1,9% osób korzystających jest zagrożonych uzależnieniem od niego. Alarmujące statystyki dotyczą w szczególności deklarowanego wieku pierwszego kontaktu ze światem wirtualnym bez nadzoru rodziców przez dzieci. Inicjacja ta odbywa się nawet w wieku 7 lat, a na przestrzeni ostatnich lat sukcesywnie maleje. Uczniowie w wieku 15-18 lat spędzają średnio 2-3 godziny dziennie na korzystaniu z social mediów (33,4%), natomiast co piąty

⁸ *Oszacowanie rozpowszechnienia oraz identyfikacja czynników ryzyka i czynników chroniących od hazardu i innych uzależnień behawioralnych – edycja 2018/2019*, Ministerstwo Zdrowia, Krajowe Biuro do spraw Narkomanii, Warszawa, 2019.

⁹ Sierosławski J., *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną*, raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 roku, Europejski program badań ankietowych w szkołach ESPAD, Warszawa 2020.

nastolatek poświęca na aktywność w mediach społecznościowych znaczną ilość czasu, tj. 4-5 godzin dziennie (20,2%), co jest sygnałem wskazującym na konieczność podejmowania przez rodziców interwencji w tym zakresie i ograniczenia dostępu do Internetu. O problemie uzależnienia od urządzeń elektronicznych i Internetu stanowią również deklarowane przez nastolatków zachowania, bowiem średnio co trzeci odczuwa potrzebę korzystania stale ze smartfonu (29,8%) lub nie jest w stanie funkcjonować bez smartfonu (31,0%), co czwarty odczuwa zniecierpliwienie oraz zdenerwowanie, gdy nie może z niego korzystać (24,8%), a połowa korzysta z telefonu dłużej niż uprzednio zamierzała (50,2%). Ponadto problemem z jakim zmagają się młodzi ludzie są nieudane próby ograniczania czasu korzystania z urządzeń (37,9%), a także zaniedbywanie innych czynności i obowiązków na skutek Internetu (26,1%).

Zakupy

Wśród innych zaburzeń behawioralnych wymienia się również kompulsywne kupowanie rzeczy, czyli tzw. zakupoholizm, którego skala w ostatnich latach utrzymuje się na stosunkowo stałym poziomie. Symptomy tego zaburzenia przejawiało w 2019 roku ok. 3,7% Polaków, którzy ukończyli 15 rok życia, a problem ten najczęściej zauważany jest wśród osób w wieku 25-34 lat, choć coraz częściej zmagają się z nim osoby w wieku 15-17 lat. Ponadto, zjawisko kompulsywnego kupowania znacznie częściej dotyczy kobiet niż mężczyzn. Należy mieć na uwadze, że rozwój Internetu, a w szczególności aplikacji mobilnych dostępnych na telefony, czy tablety znacznie ułatwił dokonywanie nieprzemyślanych i często zbędnych zakupów. Istotną kwestią związaną z kompulsywnym nabywaniem rzeczy jest dostępność do stosunkowo łatwych i powszechnych kredytów i pożyczek lub zakupów na raty, które zachęcają konsumentów do nabywania przedmiotów, których cena przewyższa ich realne możliwości finansowe.

Praca

W ostatnich latach zauważalnym i narastającym problemem behawioralnym jest podejmowanie się dodatkowej pracy oraz przejawianie braku zdolności do rozdzielania życia zawodowego i prywatnego. Jak wynika z badań, średnio co dziesiąty Polak powyżej 15 roku życia jest uzależniony od czynności zawodowych (9,1%). Szczególnie zagrożone tym są osoby w wieku wysokiej aktywności zawodowej i wchodzące na rynek pracy, tj. między 25, a 34 rokiem życia. Jest to jedną z konsekwencji przemian

społecznych i podejścia osób młodych do pracy, czyli chęci szybkiego rozwoju i idącego za tym statusu społecznego oraz większych możliwości finansowych.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Miasta i Gminy Biezuń, a w szczególności:

- dzieci i młodzież szkolna,
- osoby pijące nadmiernie, w tym uzależnione od alkoholu, konsumenci alkoholu,
- rodziny osób z problemem alkoholowym oraz problemem przemocy,
- sprzedawcy napojów alkoholowych,
- osoby uzależnione od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

IV. CELE PROGRAMU

Głównymi celami Programu są:

1. Zmniejszanie rozmiarów aktualnie istniejących problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych i uzależniających (napoje energetyczne, e-papierosy, itp.).
2. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przemocą domową na terenie Miasta i Gminy Biezuń.
3. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych oraz przeciwdziałania przemocy domowej.
4. Wzrost świadomości społeczności lokalnej, w tym przede wszystkim młodych ludzi na temat konsekwencji jakie niesie ze sobą nadużywanie alkoholu, narkotyków oraz pozostałych środków psychoaktywnych.
5. Profilaktyka i kompleksowe rozwiązywanie problemów uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Gminy oraz ogólna poprawa ich dobrostanu psychicznego.

V. ZADANIA DO REALIZACJI

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, współuzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniami.

Sposoby realizacji zadania:

- 1) Współpraca z placówkami leczenia odwykowego od alkoholu i narkotyków – dofinansowanie działalności poradni leczenia uzależnień i oddziałów terapii uzależnienia, a także oddziałów detoksykacyjnych, z usług których korzystają mieszkańcy Miasta i Gminy Biezuń.
- 2) Kontynuacja prowadzenia i finansowania działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym lub narkotykowym, współuzależnionych oraz członków ich rodzin poprzez: wyposażenie Punktu w materiały informacyjne, biurowe, niezbędny sprzęt; finansowanie dyżurów osób udzielających porad, prowadzących rozmowy wyjaśniające oraz motywujące do podjęcia leczenia; dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób wykonujących zadania zlecone w Punkcie.
- 3) Wspieranie środowisk wzajemnej pomocy np. grup samopomocowych AA.
- 4) Pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla Powiatu Żuromińskiego z przeznaczeniem na prowadzenie konsultacji i pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od narkotyków oraz zagrożonych tym uzależnieniem.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Sposoby realizacji zadania:

- 1) Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bieżuniu (GKRPA), polegająca głównie na:
 - przyjmowaniu wniosków o leczenie osób uzależnionych od alkoholu lub innych substancji, które powodują: rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylanie się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny, systematyczne zakłócenie spokoju lub porządku publicznego,
 - prowadzenie rozmów motywujących do leczenia z osobami, w stosunku do których wpłynęło zgłoszenie,

- kierowanie na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
 - przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym i składanie wniosków o wszczęcie postępowania zmierzającego do leczenia odwykowego do Sądu Rejonowego w Mławie,
 - wydawanie opinii co do zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Miejskiej w Bieżuniu
 - opiniowanie wniosków o dofinansowanie działań profilaktycznych przez różne podmioty,
 - udział w szkoleniach problemowych i konferencjach (za które przysługuje zwrot kosztów udziału, podróży, oraz innych kosztów).
- 2) Dofinansowanie wypoczynku letniego lub zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych patologią i zagrożonych uzależnieniami (w tym wyjazdy na „Białe szkoły” i „Zielone szkoły”).
 - 3) Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy dzieciom z rodzin, w których występują problemy uzależnień i przemoc domowa.
 - 4) Współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w rodzinach, w których występują problemy alkoholowe lub narkotykowe.
 - 5) Finansowanie warsztatów profilaktycznych czy zajęć dla rodziców i opiekunów dzieci uczestniczących do szkół i świetlic z terenu Miasta i Gminy Biezuń, w celu podniesienia kompetencji wychowawczych i społecznych.
 - 6) Udział w konferencjach i kampaniach społecznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, leczenia i terapii uzależnienia oraz wdrażania pomocy dzieciom i dorosłym z rodzin z problemem uzależniania od alkoholu, narkotyków, czynności lub przeciwdziałania przemocy.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Sposoby realizacji zadania:

- 1) Realizacja na terenie placówek oświatowych rekomendowanych i autorskich programów profilaktycznych, w tym także o wymiarze środowiskowym, (dotyczy: kosztów wynagrodzenia realizatorów zajęć programowych, kosztów zakupów materiałów i artykułów niezbędnych do prowadzenia zajęć, doposażenia placówek, na terenie których realizowane są programy profilaktyczne w materiały i sprzęt wykorzystywany przy wdrożeniu przyjętych programów).
- 2) Rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci poprzez realizowanie programów z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych, w szczególności programów rekomendowanych przez Ministerstwo Zdrowia.
- 3) Wsparcie materiałowe i finansowe działań profilaktycznych prowadzonych w okresie wakacyjnym i feryjnym na rzecz dzieci ze środowisk dysfunkcyjnych, oraz tych, których udział w zorganizowanych formach pomocy w trakcie roku szkolnego jest ograniczony z powodu dojazdów.
- 4) Dofinansowanie lub finansowanie prelekcji, warsztatów, spektakli teatralnych, koncertów oraz konkursów np.: plastycznych, wiedzy, itp. z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy domowej czy rówieśniczej dla dzieci i młodzieży.
- 5) Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia, profilaktyki uzależnień i przemocy (ulotki, broszury, plakaty, książki, czasopisma itp.).
- 6) Dofinansowanie szkoleń, kursów i warsztatów profilaktycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą dla nauczycieli, pedagogów i psychologów.
- 7) Wsparcie finansowe pozalekcyjnych zajęć sportowych i imprez o charakterze rekreacyjno-sportowym, będących elementem programu profilaktycznego uwzględniającego szeroki zakres zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia (np. wyjazdy na basen, zakup sprzętu sportowego).

- 8) Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie przekazywania wiedzy dotyczącej profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom, uzyskania pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych, działań profilaktycznych podejmowanych na terenie Miasta i Gminy Biezuń.
- 9) Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.
- 10) Realizowanie ogólnopolskich i/lub lokalnych kampanii profilaktycznych oraz informowanie mieszkańców Miasta i Gminy Biezuń o skutkach picia alkoholu w ciąży, a także zapoznanie mieszkańców z tematyką FAS – Alkoholowego Zespołu Płodowego oraz uświadomienie kobietom w ciąży konieczności unikania nawet śladowych ilości alkoholu.
- 11) Organizacja i dofinansowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych (w tym seniorów).
- 12) Zlecenie przeprowadzenia w roku 2022 diagnozy problemów społecznych na terenie Miasta i Gminy Biezuń.

4. Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych, uzależnień behawioralnych i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Sposoby realizacji zadania:

- 1) Dofinansowywanie działań instytucji, organizacji i stowarzyszeń społecznych, kulturalnych i sportowych mających charakter działań związanych z zapobieganiem powstawaniu problemów alkoholowych, narkotykowych, uzależnień behawioralnych i przemocy lub zmniejszających skutki tych problemów – szczególnie w odniesieniu do dzieci i młodzieży.
- 2) Udostępnianie nieodpłatnie lokalu dla grup samopomocowych działających na terenie Miasta i Gminy Biezuń.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, a także występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Sposoby realizacji zadania:

- 1) Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w przypadku uzyskania informacji o zaistnieniu nieprawidłowości i nadużyć.
- 2) Kontrola realizacji uchwały Rady Miejskiej określającej zasady usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych.
- 3) Działania edukacyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych.

VI. REALIZATORZY I PARTNERZY

Głównym realizatorem zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Bieguny na rok 2022 jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bieguniu, powołana przez Burmistrza Miasta i Gminy Bieguny. Istotą właściwej realizacji Programu jest współpraca wielu podmiotów.

Partnerzy Programu:

- Urząd Miejski w Bieguniu,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieguniu,
- Punkt Konsultacyjny w Bieguniu,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Bieguniu,
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Bieguniu,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Bieguniu,
- placówki służby zdrowia, w tym zakłady leczenia odwykowego,
- placówki oświatowe prowadzone przez Miasto i Gminę Bieguny,
- Posterunek Policji w Bieguniu,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO),
- inne instytucje, podmioty i służby społeczne.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W BIEŻUNIU

1. Za udział w posiedzeniach Komisji, jej członkom przysługuje wynagrodzenie, które ustala się dla:
 - a) przewodniczącego komisji w wysokości: 15% minimalnego wynagrodzenia za udział w jednym posiedzeniu Komisji w ilości nie większej niż 13 posiedzeń w roku (stawki wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę),
 - b) pozostałych członków komisji: 12% minimalnego wynagrodzenia za udział w jednym posiedzeniu komisji w ilości nie większej niż 13 posiedzeń w roku (stawki wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę).
2. Wynagrodzenie, o którym mowa w punkcie 1 przysługuje, jeżeli członek Komisji uczestniczył w całym posiedzeniu lub uczestniczył w kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności dołączonej do protokołu z posiedzenia lub podpis na protokole kontroli.
3. Wydatki na wynagrodzenia, szkolenia członków Komisji oraz zakup materiałów i sprzętu do obsługi GKRPA, realizowane są ze środków budżetu Gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określonych w niniejszym Programie.
4. Za udział w rozprawie sądowej członkowi GKRPA przysługuje zwrot kosztów dojazdu samochodem prywatnym lub przejazd pojazdem służbowym. Dokumentem potwierdzającym udział w rozprawie sądowej jest delegacja wystawiona przez Urząd Miasta i Gminy Biezuń i potwierdzona przez sekretariat sądu.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii będą finansowane ze środków pochodzących z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych

o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml, zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ujętych w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii oraz rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz innych środków budżetowych przeznaczonych na ten cel.

Środki przeznaczone na realizację Programu, a niewykorzystane w roku 2022, zostaną przesunięte odrębną uchwałą na zadania planowane do realizacji Programu w roku następnym.

Koordinację przedsięwzięć związanych z realizacją zadań własnych gminy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii zawartych w niniejszym Programie prowadzi Pełnomocnik ds. Uzależnień.

Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

IX. TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE

Zgodnie z przepisami, zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

X. PRELIMINARZ WYDATKÓW Z REALIZACJI ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA I GMINY BIEŻUŃ NA ROK 2022

L.p.	Kierunek działania	Wydatki w zł
1	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych	83 577,11 w tym:
1.1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniami.	15.000
1.2	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przez przemocą w rodzinie.	40.000

1.3	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.	22.557,11
1.4	Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	3.000
1.5	Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	3.000
2	Przeciwdziałanie narkomanii	10.050 w tym:
2.1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dotkniętych narkomanią, współuzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniami.	3.000
2.2	Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.	4.050
2.3	Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkotykowych.	3.000

Dopuszcza się zmiany w powyższym preliminarzu w zakresie kosztów poszczególnych kierunków działań, w ramach ogólnej kwoty przewidzianej dla preliminarza w drodze uchwały Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bieżuniu.

XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Nadzór nad realizacją zleconych zadań oraz ich formalne i finansowe rozliczanie prowadzi Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień. Po zakończeniu realizacji zadania podmioty zobowiązane są do przedstawienia sprawozdań ze swojej działalności.

Sprawozdanie roczne z realizacji Programu za rok 2022, Burmistrz Miasta i Gminy Bieżuń przedkłada Radzie Miejskiej w Bieżuniu w terminie do 30 czerwca 2023 roku.

Podmioty chcące realizować zadania w ramach Programu zobowiązane są do złożenia wniosków zawierających merytoryczny opis projektu i kosztorys. Wnioski należy składać do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

w Bieżuniu co najmniej 14 dni przed terminem, w którym projekt ma być zrealizowany. Komisja rozpatruje wnioski na posiedzeniach, opiniuje je i przekazuje do akceptacji Burmistrzowi Miasta i Gminy Biezuń.

UZASADNIENIE

Obowiązek podjęcia uchwały wynika ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym i niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 r. poz. 2469), która w art. 21 nakłada na gminę obowiązek, by gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa odpowiednio w art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, uchwalone przed dniem 1 stycznia 2022 r. – zachowują moc do dnia uchwalenia wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii a także gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii odpowiednio na podstawie art. 4 ust. 1 i art. 41 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż do dnia 31 marca 2022 r., i są finansowane na dotychczasowych zasadach.

Program jest adresowany do całej społeczności mieszkańców Miasta i Gminy Biezuń, podejmując zadanie profilaktyki uzależnień w sposób zintegrowany, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025, cel operacyjny 2 - Profilaktyka uzależnień - Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom).

Ze szczególnym uwzględnieniem Program obejmuje edukację zdrowotną i profilaktykę uzależnień, monitorowanie i badania problematyki związanej z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, spożywania alkoholu; edukacji kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień; poszerzanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki w tym zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego; poszerzanie oferty pomocy psychologicznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin; zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy specjalistycznej dla osób doznających przemocy w rodzinie; redukcji szkód, leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych oraz ich bliskich.

W związku z zintegrowaniem działań przeciw uzależnieniom połączono działania rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnienia behawioralne i promocji zdrowia psychicznego.

Zatem podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Biezuń na rok 2022 jest zasadne.